

Styrdokument

RIKTLINJE FÖR RIKSFÄRD TJÄNST

Våra styrdokument

[Normerande]

Policy - Vår hållning, övergripande
Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera
Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden från fullmäktigeberedningar
Program - Avgörande vägval och programområden från andra än fullmäktigeberedningar
Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Generellt om riksfärdtjänst	4
3.1	Grunder för riksfärdtjänst	4
4	Riksfärdtjänsttillstånd	5
5	Barn.....	5
6	Färd sätt och resor	5
6.1	Färd sätt	5
6.2	Resor	6
6.2.1	Beställning och avbeställning av resa	6
7	Ledsagare.....	6
8	Medresenär	7
9	Bagage och hjälpmedel	7
10	Assistanshund och sällskapsdjur.....	7
11	Egenavgifter	7

1 Bakgrund

Lag om riksfärdtjänst (1997:735) reglerar rätten till riksfärdtjänst där 1 § lyder ”*En kommun skall på de villkor som anges i denna lag lämna ersättning för resekostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.*”

En riktlinje behövs för att tydliggöra och komplettera lagen om riksfärdtjänst så det framgår vad som gäller för Ulricehamns kommun.

2 Syfte

Syftet med riktlinjen är att den ska vara ett stöd vid handläggningen av ärenden som rör riksfärdtjänst, för att främja rättssäkerhet och likabedömning. Den kan inte inskränka på något som regleras i lag om riksfärdtjänst. Beslut om riksfärdtjänst fattas alltid efter en individuell prövning av individens specifika behov och riktlinjen utgör inte någon begränsning i detta.

3 Generellt om riksfärdtjänst

Riksfärdtjänst får inte till sin helhet nyttjas inom Ulricehamns kommuns färdtjänstområde.

Tillstånd till riksfärdtjänst fås efter ansökan och när beslut har tagits om detta. Ett beslut om riksfärdtjänst som helt eller delvis går den sökande emot kan överklagas till Förvaltningsrätten.

Den som ansöker om riksfärdtjänst behöver inte vara färdtjänstberättigad.

3.1 Grunder för riksfärdtjänst

För att ha rätt till riksfärdtjänst måste funktionshindret bedömas vara av bestående karaktär, minst 6 månader, och ska på begäran kunna styrkas. Möjlighet att resa med allmänna kommunikationer prövas alltid i första hand.

Tillstånd till riksfärdtjänst ges:

- Om resan till följd av den sökandes funktionshinder inte till normala resekostnader kan göras med allmänna kommunikationer eller inte göras utan ledsagare
- Om ändamålet med resan är rekreation eller fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet
- Om resan görs inom Sverige från en kommun till en annan utanför kommunens färdtjänstområde

4 Riksfärdtjänsttillstånd

Tillstånd till riksfärdtjänst kan beviljas personer folkbokförda i Ulricehamns kommun. Tillståndet får meddelas för visst antal resor och/eller viss tid. Tillståndet kan inte ges för resor som redan genomförts.

Tillståndet anger om resan beviljats i form av allmänna kommunikationer eller personbil/specialfordon. Tillståndet anger även om rätt till ledsagare beviljats för resan.

Beviljande av tillstånd ska ske med hänsyn till den sökandes funktionshinder. Beslut om generellt tillstånd fattas i samråd med enhetschef.

Beviljat tillstånd för viss tid (generellt tillstånd) kan återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns.

5 Barn

Om sökanden är under 18 år ska prövningen göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder.

6 Färdsätt och resor

6.1 Färdsätt

Riksfärdtjänstresor sker i första hand med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare. Personbil eller specialfordon används om individen på grund av sitt funktionshinder inte kan åka med allmänna kommunikationer tillsammans med ledsagare. Kommunen beslutar om färd sätt med beaktande av resenärens funktionshinder och övriga omständigheter.

Billigaste färd sätt ska användas vilket innebär följande:

- I första hand används allmänna kommunikationer, det vill säga tåg, buss, båt eller flyg där så är möjligt med hänsyn till resenärens funktionshinder
- I andra hand används allmänna kommunikationer i kombination med specialfordon eller personbil
- I sista hand används specialfordon eller personbil som huvudfärdmedel.

Annan prioritering kan göras om resan därigenom blir billigare. Samåkning med anpassade fordon tillämpas.

6.2 Resor

Ansökan om riksfärdtjänst ska göras hos kommunens färdtjänsthandläggare senast 3 veckor före resans genomförande. I samband med jul-, nyår-, påsk- och midsommarhelgerna krävs att ansökan sker minst 5 veckor före resan eftersom tillgången på transportmedel är begränsade.

För att få ersättning för reskostnader måste ansökan vara beviljad innan resan.

Resan ska göras inom Sverige och får inte till sin helhet ske inom kommunens färdtjänstområde.

Samordning av resor med personbil och specialfordon sker där det är möjligt. Detta innebär att resenären får samåka på hela eller delar av sträckan. I särskilda fall kan kommunen besluta om ensamåkning.

Vid resor med allmänna kommunikationer ska rabatter och billigaste prisalternativ användas i så stor utsträckning som möjligt med hänsyn till funktionshinder och resans ändamål.

Huvudregeln är att för resor på avstånd upp till 20 mil kan avresetiden förskjutas en halv dag (6 timmar) och för längre resor en hel dag (12 timmar). I samband med större helger kan större tidsförskjutningar krävas (maximalt 24 timmar).

Avsteg från reglerna kan göras med hänsyn till resenärens funktionshinder och ändamålet för resan.

6.2.1 Beställning och avbeställning av resa

I de fall riksfärdtjänstresan beviljas med buss, tåg eller annat allmänt färdstätt beställs och betalas resan av resenären efter beslutets anvisningar. Efter inlämning av kvitton, senast två veckor efter ankomst till slutdestination sker utbetalning för utlägg, minus egenavgiften, av kommunen.

Resenären ansvarar också för att beställa resan till eventuell ledsagare eller medresenär.

För riksfärdtjänstresor gäller valt trafikbolags bestämmelser för avbeställning av resa. Kostnader som eventuellt uppstår vid avbokning står resenären för.

7 Ledsgare

Vid riksfärdtjänst kan ledsagare behöva följa med. Ledsgaren måste stiga på och av på samma plats som den riksfärdtjänstberättigade. Ledsgaren ska kunna ge den riksfärdtjänstberättigade den hjälp han eller hon behöver under resan.

Kommunen betalar resan för ledsagaren under förutsättning att detta anses nödvändigt för resans genomförande. Ersättning för fram- och återresa för ledsagare kan beviljas om omständigheterna så kräver. Om ledsagare återvänder tidigare än den riksfärdtjänstberättigade används billigaste färdstätt.

8 Medresenär

Person som inte är ledsagare men som önskar följa med på resan kallas medresenär. Vid resa med enbart allmänna kommunikationer betalar medresenär hela sin faktiska reskostnad. Vid resa med personbil eller specialfordon betalar medresenär en avgift som är lika stor som egenavgiften för den som beviljats riksfärdtjänst. Vid kombinerad resa personbil/specialfordon och allmänna kommunikationer betalar medresenären faktisk kostnad för allmänna kommunikationer och egenavgift för sammanlagda sträckan personbil/specialfordon enligt förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst. Det får dock inte innebära att det krävs extra fordon för resan.

För barn som följer med som medresenärer gäller aktuellt transportbolags riktlinjer för kostnader. För resor i personbil eller specialfordon som utförs av kommunens upphandlade entreprenör eller annan entreprenör som utför riksfärdtjänstresor får barn under 12 år följa med kostnadsfritt.

9 Bagage och hjälpmedel

Bagage får medföras i den mängd som respektive trafikföretag stadgar. För resa med personbil får normalt bagage medföras. Som normalt bagage räknas två väskor per resenär (max 20 kg totalt). Därutöver får de hjälpmedel som är nödvändiga för själva resans genomförande i fordonet alltid medföras.

Personligt förskrivna hjälpmedel, som inte kan lånas eller hyras på resmålet, får i rimlig omfattning tas med.

Ledsagare/medresenär ska själv kunna ta hand om sitt bagage.

10 Assistanshund och sällskapsdjur

På resor med allmänna kommunikationer får sällskapsdjur och assistanshundar medföras enligt trafikföretagets anvisningar. För resor med personbil och specialfordon får examinerad assistanshund medföras utan kostnad. För resor med personbil och specialfordon får ett (1) sällskapsdjur medföras. Avgiften för sällskapsdjuret är densamma som för resenär. Den riksfärdtjänstberättigade ansvarar för att djuret transporteras på ett trafiksäkert sätt, i bur, med sele eller liknande.

11 Egenavgifter

Enligt förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst ska resenären betala en viss avgift, den så kallade egenavgiften.